

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS PANEVĖŽIO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2025 m. sausio 20 d. Nr. 21RE4-9 (AG4-192/22-2024)

Panevėžys

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Panevėžio apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Remigijaus Kalašnyko, Sigitos Šimbelytės ir Vestos Šliogerytės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja),

sekretoriaujant Natalijai Abuojai,

dalyvaujant pareiškėjo Pamokslininkų Ordino (Dominikonų) Vilniaus Šv. Apaštalo Pilypo ir Jokūbo Vienuolyno atstovams vyresniajam broliui J. A. G., broliui M. S., advokatui Z. G.,

2025 m. sausio 15 d. paskirtame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinių ryšių priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo Pamokslininkų Ordino (Dominikonų) Vilniaus Šv. Apaštalo Pilypo ir Jokūbo Vienuolyno skundą atsakovei Vilniaus miesto savivaldybės administracijai dėl sprendimo panaikinimo.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas Pamokslininkų Ordino (Dominikonų) Vilniaus Šv. Apaštalo Pilypo ir Jokūbo Vienuolynas (toliau – ir pareiškėjas, ir Vienuolynas) Komisijai paduotu skundu prašė panaikinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – ir atsakovė, ir Savivaldybės administracija) 2024 m. spalio 29 d. raštą Nr. A51-157340/24(3.3.2.26E-MAS) „Dėl želdinių tvarkymo“ (toliau – Raštas).

Skunde pareiškėjas paaiškino, kad Raštu ignoruojamas realus medžių keliamas pavojus tiek žmonėms, tiek turtui. Raštu taip pat pažeidžiami žemiau išvardinti principai: „vieno langelio“, išsamumo, skaidrumo bei objektyvumo.

Rašte nėra argumentuojama ir visiškai ignoruojamas faktas dėl pavojingumo tiek turtui, tiek žmonių gyvybėms bei sveikatai. Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo 11 straipsnio 1 dalis nustato, kad „1. Už želdynų ir želdinių apsaugą atsako želdynų ir želdinių savininkai ar valdytojai“. Tuo tarpu, jau ne vieną kartą Vienuolynas pateikė įrodymus, kad apsaugoti medžius savininkas neturi jokių galimybių. Taip pat minėtas įstatymo 13 straipsnio 2 dalies 2 punktas nustato, kad „šiuos darbus reikia atlikti nedelsiant – dėl gamtinio, eismo ar kito įvykio pakitus saugotinių želdinių būklei, kai dėl to jie kelia pavojų gyventojams, jų turtui, statiniams ar eismo saugumui“.

Pareiškėjas skunde nurodė, jog nesutinka su Rašto teiginiu, kuriuo teigiama: „Manydami, kad nurodytus medžius reikėtų šalinti dėl galimo pavojaus, turėtumėte kreiptis į kvalifikuotus arboristus dėl šių medžių įvertinimo bei arboristinės išvados pateikimo“. Pareiškėjas teigė nesutinkantis su tokiu nurodymu kreiptis į trečiuosius asmenis, nepaaiškinant, kodėl būtent „arboristai“ yra kompetentingi išspręsti pavojaus aplinkiniams klausimus. Pirma, šis teiginys Rašte pažeidžia Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 3 straipsnio 13 punkte nustatytą „vieno langelio“ principą, o „šis principas reiškia, kad asmeniui informacija suteikiama, prašymas ar skundas priimamas ir atsakymas į juos pateikiamas vienoje darbo vietoje. Prašymą ar skundą nagrinėja ir informaciją iš savo struktūrinių padalinių, pavaldžių subjektų, prireikus ir iš kitų viešojo administravimo subjektų gauna pats prašymą ar skundą nagrinėjantis ir administracinį sprendimą priimantis viešojo administravimo subjektas, neįpareigodamas tai atlikti prašymą ar skundą padavusio asmens“. Antra, po to, kai Vienuolynas atsižvelgė į Administracijos rekomendaciją kreiptis į arboristus; pastarieji buvo pakviesti apžiūrėti kelis medžius ir įvertinti; jie konstatavo, kad tie keli medžiai yra puikios būklės.

Tačiau vienas tų medžių griuvo. Trečia, pareiškėjas kartu su skundu pateikė eksperto vertinimo išvadą, kurioje aiškiai nurodyta, kad visi medžiai didesniu ar šiek tiek mažesniu laipsniu kelia reikšmingą pavojų tiek Vienuolyno turtui, tiek Vienuolyno lankytojams, tikintiesiems, tiek kaimynų turtui bei praeiviams palei sieną bei transportui, kuris pravažiuoja palei sieną.

Pasisakydamas dėl skundžiamame Rašte pareiškėjui pateiktos rekomendacijos, kuria atsakovė nurodė, kad „Kirtimas šiems medžiams nerekomenduojamas. Nepatenkinamos būklės, 67 cm skersmens klevui rekomenduojamas lajos redukcinis genėjimas bei lajos tvirtinimas, o 61 cm skersmens, patenkinamos būklės klevui, tvarkymo poreikis ir būdas nenustatytas“, pareiškėjas nurodė, jog su tokiais Rašto teiginiais nesutinka. Pirma, nėra pateikta, kuo remiantis – t. y. nei teisinis, nei faktinis pagrindas – yra rekomenduojamas tik redukcinis genėjimas. Antra, Rašte nenurodyta, kodėl ignoruojamas faktas, kad tiek vienas, tiek kitas medžiai yra pavojingose vietose ir yra potenciali žala tiek kaimynų pastatui, tiek pėstiesiems, tiek Dominikonų bažnyčiai (pateikiama eksperto išvada). Tokiu būdu, Raštas pažeidžia VAĮ 3 straipsnio 5 dalį, kuri nustato išsamumo imperatyvą, o „šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį“. Rašte nėra nurodyta, kokie konkrečiai teisės aktai leidžia teigti, kad kirtimas yra nerekomenduotinas.

Skundžiamame Rašte nurodoma, kad „Atsakydami į Jūsų 2024-09-25 prašymą informuojame, kad remiantis atnaujintos Vilniaus miesto želdinių inventorizacijos duomenimis, Vasario 16-osios g. 11, bažnyčios kieme, Vilniuje, Jūsų nurodytoje vietoje auga du paprastieji klevai – patenkinamos bei nepatenkinamos būklės.“. Pareiškėjo nuomone, šiuo teiginiu yra pažeidžiamas skaidrumo ir objektyvumo principas, nes nėra nurodyta, kokiais faktiniais duomenimis yra teigiama, kad buvo atlikta Vilniaus miesto želdinių inventorizacija. Antra, jokių objektyvių duomenų Rašte nepateikiama. Trečia, Raštu šioje dalyje yra pažeidžiama pareiga laikytis objektyvumo. VAĮ 3 straipsnio 9 dalis nustato objektyvumo imperatyvą: „Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs.“ Pareiškėjo nuomone, Rašto teiginys nėra nei objektyvus, nei nešališkas.

Rašte nurodyta, kad „Saugotinių želdinių kriterijai yra nustatyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 206 (Vyriausybės 2021 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. 101 redakcija) „Dėl kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams, patvirtinimo ir medžių ir krūmų priskyrimo saugotiniams“. Pareiškėjo paaiškinimais nėra detalizuota, kurie kriterijai buvo taikomi, ir kokie kriterijai nebuvo taikomi prieš atmetant Vienuolyno prašymą dėl medžių kirtimo dėl jų keliamo pavojaus tiek žmonėms, tiek turtui (b. l. 3-6).

Atsakovė Savivaldybės administracija atsiliepiu į pareiškėjo skundą prašė jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime paaiškino, kad Savivaldybės administracija organizuoja želdinių priežiūrą bei jų tvarkymą tik valstybinėje ir savivaldybei priskirtoje žemėje, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 26 punkte (toliau – VSI). Privačiuose bei kituose valdomuose sklypuose augančių želdinių (tiek saugotinių, tiek nesaugotinių) tvarkymą organizuoja jų savininkai arba valdytojai.

Tačiau, kuomet želdiniai pripažinti saugotiniais, vadovaujantis Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo (toliau – ŽI) 13 straipsnio 1 dalimi, saugotinus želdinius kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti galima tik turint savivaldybės vykdomosios institucijos išduotą leidimą kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius (toliau – leidimas) ar vadovaujantis galiojančiu savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimu dėl saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo (toliau – sprendimas) ir sumokėjus savivaldybės vykdomosios institucijos pagal aplinkos ministro tvirtinamus Želdinių atkuriamosios vertės įkainius, kai šalinami Vyriausybės nustatytus kriterijus dėl augimo vietos, rūšies, matmenų ir būklės atitinkantys saugotini želdiniai, arba pagal savivaldybės atstovaujamosios institucijos sprendimu saugotiniais paskelbtų želdinių atkuriamosios vertės įkainius, kai šios institucijos sprendimu yra nustatyti didesni šių želdinių atkuriamosios vertės įkainiai ir kai

šalinami jos sprendimu saugotinais paskelbti želdiniai, apskaičiuotą želdinių atkuriamosios vertės kompensaciją.

Nagrinėjamu atveju, pareiškėjo prašyme nurodyti medžiai, esantys Vasario 16-osios g. 11, Vilniuje, vadovaujantis VSI 6 straipsnio 26 punktu, ŽI 5 straipsnio 1 dalies 3, 4 punktais bei 12 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-716 „Dėl Kriterijų, pagal kuriuos dendrologiškai, ekologiškai, estetiškai vertingi, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingi medžiai ir krūmai skelbiami saugotinais želdiniais patvirtinimo“ patvirtintais Kriterijais, pagal kuriuos dendrologiškai, ekologiškai, estetiškai vertingi, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingi medžiai ir krūmai skelbiami saugotinais želdiniais, Vilniaus miesto savivaldybės tarybos (toliau – Savivaldybės taryba) 2023 m. spalio 25 d. sprendimu Nr. 1-202 „Dėl Savivaldybės tarybos 2023 m. birželio 7 d. sprendimo Nr. 1-27 „Dėl želdinių paskelbimo saugotinais ir atkuriamosios vertės įkainių saugotinais paskelbtiems želdiniams nustatymo“ pakeitimo“, buvo paskelbti saugotinais.

Atsakovės paaiškinimais, atsižvelgiant į tai, jog pareiškėjo norimi kirsti / šalinti medžiai yra saugotini, pareiškėjas Savivaldybės administracijai 2024 m. rugsėjo 25 d. pateikė prašymą dėl leidimo išdavimo saugotinių medžių nupjovimui, nurodydamas, kad medžiai, kaip teigiama, kelia pavojų. Atsakovė akcentavo, kad želdynų (ypač medžių) išsaugojimas, o ne jų šalinimas, yra teisės aktuose įtvirtinta vertybė. ŽI 2 straipsnio 20 punkte, nurodoma, kad želdinių gerovė – optimalus želdinių fiziologinių, ekologinių ir gyvybinės erdvės poreikių tenkinimas, siekiant išsaugoti želdinių sveikumą, ilgaamžiškumą ir atsparumą.

Vasario 16-osios g. 11, Vilnius žemės sklype augantys medžiai buvo naujai inventorizuoti šiemet (vasarą), kirtimas jiems nerekomenduotinas. Duomenys apie inventorizaciją pateikiami GIS duomenų bazėje, taip pat viešinama internete Vilniaus miesto savivaldybės interaktyviuose žemėlapiuose, iš kurių matoma, kad šiai bylai aktualiam žemės sklype, medžių inventorizacija atlikta 2024 m. liepos 31 d. ir rekomendacijų kirsti pareiškėjo nurodomus medžius nebuvo pateikiama. Taigi, nagrinėdama pareiškėjo 2024 m. rugsėjo 25 d. prašymą Savivaldybės administracija rėmėsi inventorizacijos metu surinktais duomenimis apie žemės sklype augusių medžių būklę.

GIS duomenų bazės sistemoje vienas iš pareiškėjo prašymu nurodytų, kaip teigiama, šalintinų medžių – 61 cm diametro paprastas klevas, būklė patenkinama, kuriam tvarkymo poreikis inventorizacijos metu nenustatytas (šie duomenys taip pat skelbiami ir Vilniaus miesto interaktyviame žemėlapyje, prieinamame viešai, kurio nuoroda buvo pateikta aukščiau).

Kitas medis – 67 cm diametro paprastas klevas, būklė nepatenkinama, nustatytas poreikis atlikti genėjimą su surišimu, tačiau kirtimo / šalinimo poreikis taip pat nenustatytas.

Skunde pareiškėjas teigė nesutinkantis su Rašte pateikta informacija, kuria siūloma kreiptis į kvalifikuotus arboristus dėl šių medžių įvertinimo bei arboristinės išvados pateikimo. Pareiškėjas pažymi, kad „nesutinkame su tokiu Vienuolyno nukreipimu į trečiuosius asmenis, nepateikiant kodėl būtent „arboristai“ yra kompetentingi išspręsti pavojaus aplinkiniams klausimus <...> šis teiginys Rašte pažeidžia VAI 3 straipsnio 13 punkte nustatytą „vieno langelio“ principą“.

Pasisakydama šiuo aspektu atsakovė atsiliepime pažymėjo, jog skundžiamame Rašte pareiškėjui siūloma kreiptis į kompetentingus asmenis – arboristus, kadangi, kaip jau nurodoma aukščiau bei pažymima Rašte, inventorizuotiems medžiams – 61 cm diametro ir 67 cm diametro paprastiesiems klevams kirtimas nerekomenduotinas, o minėti medžiai yra įtraukti į saugotinių želdinių sąrašą. Saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo leidimų išdavimo ir prašymų dėl želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos dydžio perskaičiavimo nagrinėjimo ir sumokėtos želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos grąžinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Savivaldybės tarybos 2021 m. spalio 21 d. sprendimu Nr. 1-1212 „Dėl Saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo leidimų išdavimo ir prašymų dėl želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos dydžio perskaičiavimo nagrinėjimo ir sumokėtos želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos grąžinimo tvarkos aprašo tvirtinimo“ (toliau – Tvarkos aprašas) 22 punkte įtvirtinta, kad prašyme pateiktoms priežastims pagrįsti iš želdynų ir želdinių savininko ar valdytojo, kito fizinio ar juridinio asmens, prašančio kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti želdinius, Želdinių tvarkymo poskyris gali prašyti papildomos informacijos ar arboristinio įvertinimo, atlikto vadovaujantis želdinių arboristinio įvertinimo kriterijais (Tvarkos aprašo

4 priedas). Tvarkos aprašo 28 punkte nurodoma, kad leidimas neišduodamas arba nenagrinėjamas, kai: 28.1. želdynų ir želdinių savininkas ar valdytojas, kitas fizinis ar juridinis asmuo netinkamai užpildo prašymo formą (Tvarkos aprašo 1 priedas), nepateikia prašymo formoje prašomos informacijos ar papildomos informacijos priežastims, pateiktoms prašyme, pagrįsti pagal 22 punktą arba pateikia klaidingą informaciją apie prašomo kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotino želdinio būklę. Taigi, nagrinėjamu atveju, skundžiamame Rašte, atsakovė savo kompetencijos ribose pasiūlė pareiškėjui kreiptis į kompetentingus asmenis – arboristus, kurie galėtų įvertinti medžių būklę ir nustatyti ar egzistuoja medžių šalinimo poreikis, ar pakankama šių medžių tvarkymas / genėjimas ar kt. priemonės.

Dėl tariamo „vieno langelio“ principo pažeidimo atsakovė akcentavo, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimo Nr. 875 „Dėl asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (Prašymų nagrinėjimo taisyklės) 36 punkte įtvirtinta, kad priimant ar priėmus asmens prašymą ar skundą, adresuotą vienai institucijai, paaiškėja, kad prašyme ar skunde nurodyti klausimai yra priskirtini ir kitų institucijų kompetencijai, prašymą ar skundą gavusi institucija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo institucijoje dienos persiunčia jo kopiją kitoms institucijoms nagrinėti pagal jų kompetenciją.

Atsakovės paaiškinimais, VAĮ 3 straipsnio 8 punkte nustatytas vieno langelio principas reiškia, kad asmeniui informacija suteikiama, prašymas ar skundas priimamas ir atsakymas į juos pateikiamas vienoje darbo vietoje. Prašymą ar skundą nagrinėja ir informaciją iš savo administracijos padalinių, pavaldžių subjektų, prireikus – ir iš kitų viešojo administravimo subjektų gauna pats prašymą ar skundą nagrinėjantis ir administracinį sprendimą priimantis viešojo administravimo subjektas, neįpareigodamas tai atlikti prašymą ar skundą padavusį asmenį.

Nagrinėjamu atveju, Savivaldybės administracija buvo kompetentinga nagrinėti prašymą dėl leidimo saugotinų želdinių kirtimo ar kt. šalinimo išdavimo, šį prašymą išnagrinėjo, poreikio persiųsti pareiškėjo prašymą jokiai kitai institucijai nebuvo, taigi „vieno langelio“ principas nebuvo pažeistas. Vien tai, kad Savivaldybės administracija pasiūlė teisės aktuose nustatyta tvarka pareiškėjui pateikti prašyme nurodytas aplinkybes, t. y. aplinkybes apie tariamą medžių prastą būklę, pagrindžiančius įrodymus (arboristų atliktą medžių būklės įvertinimą), niekaip nepažeidžia „vieno langelio“ principo, kadangi tokius duomenis turi pateikti būtent medį ketinantis šalinti asmuo.

Pasisakydama dėl pareiškėjo skundo argumentų dėl rekomendacijos kreiptis į arboristus bei pareiškėjo pateikto eksperto išvados, atsakovė paaiškino, kad bet kokios ginčui išspręsti reikšmingos informacijos įrodomąją vertę teismas nustato pagal vidinį įsitikinimą. Atsakovė atkreipė dėmesį, kad skundo reikalavimą dėl Rašto panaikinimo pareiškėjas grindžia 2024 lapkričio 15 d. specialisto išvada, kurios vertinimo objektas Šv. Apaštalų Pilypo ir Jokūbo bažnyčia, adresu (duomenys neskelbtini), žemės sklypą, juosianti tvora (bet ne arboristo išvada apie pareiškėjo pageidaujamų šalinti medžių būklę). Akcentuotina, kad vadovaujantis protingumo, teisingumo principais akivaizdu, kad Savivaldybės administracija šių duomenų (t. y. specialisto išvados, pateiktos pareiškėjui po skundžiamo Rašto priėmimo) nevertino ir dėl jų pasisakyti Rašte negalėjo. Taip pat, kaip jau minėta, medžių būklę vertinti ir išvadą dėl jų šalinimo reikalingumo, prastos būklės, turėtų pateikti kompetentingas asmuo – arboristas, bet ne kitos srities, kaip šiuo atveju pateiktoje išvadoje, statybos inžinerijos krypties, specialistas.

Atsakovės paaiškinimais, jei ši specialisto, vertinusio tvoros būklę, išvada būtų aktuali nagrinėjamos bylos kontekste, pastebėtina, kad apie pareiškėjo prašyme dėl medžių kirtimo / šalinimo nurodomus medžius, t. y. 61 cm diametro ir 67 cm diametro paprastuosius klevus, šių medžių būklės įvertinimą, rekomendacijas šių medžių priežiūrai ar šalinimui, nėra pasisakoma. Išvadoje pažymima, kad „1, 2, 3, 5 ir 6 pažymėti medžiai palinkę į tvoros pusę (duomenys neskelbtini), indeksais 6 ir 7 pažymėti medžiai galintys kliudyti bažnyčia“ (pareiškėjo prašyme nurodyti medžiai šioje išvadoje pažymėti skaičiais 8 ir 9). Pabrėžė, kad, nauja medžių inventorizacija šiame žemės sklype atlikta 2024 m. liepos 31 d. ir kirtimo poreikis pareiškėjo prašyme išduoti leidimą šalinti nurodytus saugotinus medžius, nebuvo nustatytas.

Taigi, sprendžiant dėl pareikšto reikalavimo pagrįstumo, byloje turi būti vertinamos aplinkybės, kurios buvo aktualios priimant skundžiamą Raštą, todėl manytina, kad aukščiau nurodomos

pareiškėjo dėstomos aplinkybės, susijusios su specialisto išvada dėl žemės sklypą juosiančios tvoros, Savivaldybės administracijos negalėjo ir neturėjo būti vertinamos skundžiamo sprendimo priėmimo metu, todėl šie skundo teiginiai atmestini, kaip nepagrįsti.

Atsakovė nurodė, kad administracinių aktų panaikinimo pagrindai yra įtvirtinti Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 91 straipsnyje bei Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje, kurioje pateikiami aiškinimai, kad VAĮ 10 straipsnio aspektu turi būti nustatyta, ar asmuo, kuriam adresuotas aktas, iš esmės galėjo ir turėjo suvokti (suprasti) priimto sprendimo faktinius ir teisinius pagrindus, jo priėmimo motyvus, ar nebuvo atimta galimybė pareiškėjui suprasti bei apsibrėžti bylos nagrinėjimo ribas, o teismui visapusiškai bei objektyviai išnagrinėti ginčą.

Pažymėjo, kad pareiškėjas neįrodė nei vieno iš minėtų pagrindų, t. y. nepagrindė, kad skundžiamas Raštas prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams, yra neišsamus, nenurodyta apskundimo tvarka, motyvai, o likusių pagrindų net neįrodinėjo. Apibendrinama tai, kas išdėstyta, atsiliepime teigė, kad pareiškėjo ginčijamas Savivaldybės administracijos Raštas priimtas tinkamai nustačius visas faktines aplinkybes, tinkamai taikant teisės normas, todėl yra pagrįstas ir teisėtas. Iš pareiškėjo pateikto skundo turinio akivaizdu, kad jam aišku ir suprantama, dėl kokių priežasčių ir kokiais motyvais remiantis, Savivaldybės administracija priėmė skundžiamą Raštą. Skundžiamas Raštas visiškai atitinka jam keliamus motyvuotumo, teisėtumo, aiškumo ir kitus reikalavimus, pareiškėjui turi būti aiškus ir suprantamas rašto turinys. Atsižvelgiant į tai, atsakovės teigimu, nėra jokio pagrindo tenkinti pareiškėjo skundą ir naikinti skundžiamą Raštą (b. l. 77-87).

Skundas tenkinamas.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas 2024 m. rugsėjo 25 d. prašymu kreipėsi į Savivaldybės administraciją, kuriuo prašė leisti nupjauti medžius, esančius privačiame žemės sklype (unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), adresu (duomenys neskelbtini)). Priežastimis, dėl kurių prašoma pašalinti medžius, pareiškėjas įvardino tai, jog bažnyčios teritorijoje augantys medžiai yra seni, dendrologo apžiūros metu jie įvardinti kaip pūvantys iš vidaus, matosi nupjautų šakų vietose išpuvimai, medžiai kelia pavojų – audros metu teritorijoje ne kartą lūžo didelės šakos, virto medžiai. Kartu su prašymu pareiškėjas pateikė žemės sklypo planą, kuriame pažymėjo prašomus leisti nukirsti medžius (b. l. 92-94).

Skundžiamu Savivaldybės administracijos Miesto aplinkos skyriaus Raštu pareiškėjas buvo informuotas, jog, remiantis atnaujintos Vilniaus miesto želdinių inventORIZACIJOS duomenimis, (duomenys neskelbtini), pareiškėjo nurodytoje vietoje auga du paprastieji klevai – patenkinamos ir nepatenkinamos būklės. Kirtimas šiems medžiams nerekomenduojamas. Nepatenkinamos būklės 67 cm skersmens klevui rekomenduojamas redukcinis lajos genėjimas bei lajos tvirtinimas, o 61 cm skersmens patenkinamos būklės klevui tvarkymo poreikis ir būdas nenustatytas. Rašte nurodyta, jog pareiškėjui manant, kad nurodytus medžius reikėtų šalinti dėl galimo pavojaus, pareiškėjas turėtų kreiptis į kvalifikuotus arboristus dėl šių medžių įvertinimo bei arboristinės išvados pateikimo. Taip pat paminėta, kad, vadovaujantis ŽĮ 13 straipsnio 1 punktu, leidimai išduodami saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo bei intensyvaus genėjimo darbams. Saugotinių želdinių kriterijai yra nustatyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 206 „Dėl kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams, patvirtinimo ir medžių ir krūmų priskyrimo saugotiniams“ (2021 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. 1101 redakcija). Raštu pareiškėjas taip pat informuotas, jog nutarus medžius neintensyviai genėti ir tvirtinti lajas, leidimas šiems darbams nereikalingas, tačiau genėjimo bei lajų tvirtinimo darbus turėtų atlikti tik kvalifikuoti želdinių tvarkytojai – želdinius tvarkančios ir prižiūrinčios įmonės arba arboristo kvalifikaciją turintys asmenys (b. l. 95-97).

Pareiškėjas, nesutikdamas su Savivaldybės administracijos Miesto aplinkos skyriaus Raštu, Komisijai paduotame skunde suformuluotu reikalavimu prašė jį panaikinti.

Atsižvelgiant į tai, nagrinėjamoje byloje sprendžiamas ginčas dėl pareiškėjo skundžiamo Rašto teisėtumo.

VSĮ 6 straipsnyje reglamentuojamos savarankiškosios (Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybių funkcijos. Šio straipsnio 26 punkte įvardinama viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų apibūdinama kaip savivaldybės želdynų ir želdinių

teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir tvarkymas, būklės stebėseną, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo organizavimas ir (ar) vykdymas, želdinių ir želdynų, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą, inventorizavimas ir apskaita.

ŽĮ, reglamentuojančio želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo teisinio reguliavimo pagrindus, taip pat visuomeninius santykius, užtikrinančius kraštovaizdžio ir urbanistinės aplinkos savitumą ir kokybę, 5 straipsnyje nustato savivaldybių institucijų kompetenciją želdynų ir želdinių valdymo srityje, pagal kurią savivaldybių atstovaujamosioms institucijoms, be kita ko, priskirtina tvirtinti savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisykles (1 dalies 1 punktas), skelbti dendrologiškai, ekologiškai, estetiškai vertingus, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingus medžius ir krūmus saugotinais želdiniais (1 dalies 3 punktas).

Pagal aptariamo ŽĮ 5 straipsnio 2 dalies 2 punktą, savivaldybių vykdomosioms institucijoms ar jų įgaliotiems savivaldybių administracijų direktoriams suteikti įgaliojimai: 1) organizuoti želdynų ir želdinių, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą, inventorizavimą ir apskaitą, teikti ir tvarkyti želdynų ir želdinių erdvinius duomenis Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinėje sistemoje (2 punktas); 2) organizuoti ir (ar) vykdyti savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, būklės stebėseną, želdynų kūrimą ir želdinių veisimą (3 punktas); 3) išduoti leidimus ir priimti sprendimus kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius (10 punktas); 4) konsultuoti želdinių savininkus ar valdytojus dėl želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo (11 punktas).

Vadovaujantis aptartu teisiniu reglamentavimu, sprendžiama, kad įstatymų leidėjas savivaldybių administracijoms, taigi ir atsakovei, yra suteikęs įgaliojimus išduoti leidimus ir priimti sprendimus kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius. Šiuo aspektu pažymima, kad ŽĮ 2 straipsnio 12 punkte pateikiamos saugotinų želdinių sąvokos apibrėžtimi saugotinais želdiniais laikomi medžiai ir krūmai atitinkantys Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintus augimo vietos, rūšies ir matmenų kriterijus, pagal kuriuos medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams, ir (ar) savivaldybės atstovaujamosios institucijos sprendimu saugotinais paskelbti dendrologiškai, ekologiškai, estetiškai vertingi, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingi medžiai ir krūmai, kuriems kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti reikalingas leidimas ar sprendimas. Tokie kriterijai patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 206 „Dėl Kriterijų, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams, patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas dėl Kriterijų patvirtinimo; ginčui aktuali 2021 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. 1101 redakcija). Vadovaujantis šio Nutarimo dėl Kriterijų patvirtinimo 1 punktu, saugotiniams želdiniams priskiriami medžiai ir krūmai, augantys šių kriterijų priede nurodytose augimo vietose ir atitinkantys priede nurodytas rūšis ir matmenis. Kriterijų, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams, priede (toliau – Priedas) išdėstyta lentelė, kurioje saugotinų medžių ir krūmų kriterijai detalizuojami pagal joje nurodomą medžių ir krūmų augimo vietą bei medžių priskyrimą gentims ir (ar) rūšims bei jų kamieno skersmens (1,3 m aukštyje) ir aukščio parametrus. Priedo 4.1 papunktyje detalizuojama, kad saugotiniams medžiams priskiriami kitos paskirties žemėje daugiabučių gyvenamųjų pastatų, bendrabučių, vienubučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijose privačioje žemėje mieste augantys ažuolai, uosiai, klevai, guobos, skroblai, skirpstai, bukai, vinkšnos, liepos, maumedžiai, beržai, pušys – 20 cm ir didesnio skersmens.

Šiuo aspektu aktualu ir tai, jog Savivaldybės taryba 2023 m. birželio 7 d. sprendimo Nr.21RE4- 1-27 „Dėl želdinių paskelbimo saugotinais ir atkuriamosios vertės įkainių saugotinais paskelbtiems želdiniams nustatymo“ (toliau – Sprendimas dėl saugotinų želdinių) 1 punktu nusprendė paskelbti Vilniaus miesto savivaldybėje (toliau – Savivaldybė) ekologiškai vertingus želdinius, augančius pagrindinio centro zonoje, Savivaldybės dalių centrų zonose ir Savivaldybės gamtinio karkaso teritorijoje, saugotinais želdiniais pagal priedą; 1¹ punktu – paskelbti Savivaldybėje saugotinais želdiniais ekologiškai vertingus ažuolus, uosius, klevus, skroblus, skirpstus, guobas, bukus, vinkšnas, pušis, egles, maumedžius, pocūges, kėnius, beržus, juodalksnius, liepas, gluosnius, šermukšnius, riešutmedžius, kaštonus, miškines obelis, miškines kriaušes, kurių skersmuo 1,3 m aukštyje ne mažesnis kaip 20 cm, augančius Savivaldybės bendrajame plane nustatytose gyvenamosiose zonose, pramonės ir sandėliavimo zonose, inžinerinės infrastruktūros koridorių

zonose, intensyviai naudojamų želdynų (bendrojo naudojimo erdvių, atskirųjų želdynų) zonose, Savivaldybės gamtinio karkaso teritorijoje, pagrindinio centro zonoje, Savivaldybės dalių centru zonose, taip pat 0,01 ha ir didesnio ploto medžių grupėse.

Atsižvelgiant į pareiškėjo prašymo bei kartu su juo pateikto plano duomenis, taip pat skundžiamame Rašte nurodytą informaciją bei vadovaujantis Vyriausybės Nutarimu dėl Kriterijų patvirtinimo ir Savivaldybės tarybos Sprendimu dėl saugotinių želdinių, sprendžiama, kad medžiai, dėl kurių šalinimo pareiškėjas kreipėsi į Savivaldybės administraciją, priskiriami saugotiniams želdiniams.

Vadovaujantis ŽĮ 13 straipsnio 1 dalimi, saugotinus želdinius kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti galima tik turint savivaldybės vykdomosios institucijos išduotą leidimą kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius (toliau – leidimas) ar vadovaujantis galiojančiu savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimu dėl saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo (toliau – sprendimas) ir sumokėjus savivaldybės vykdomosios institucijos pagal aplinkos ministro tvirtinamus Želdinių atkuriamosios vertės įkainius, kai šalinami Vyriausybės nustatyti kriterijus dėl augimo vietos, rūšies, matmenų ir būklės atitinkantys saugotini želdiniai, arba pagal savivaldybės atstovaujamosios institucijos sprendimu saugotiniais paskelbtų želdinių atkuriamosios vertės įkainius, kai šios institucijos sprendimu yra nustatyti didesni šių želdinių atkuriamosios vertės įkainiai ir kai šalinami jos sprendimu saugotiniais paskelbti želdiniai, apskaičiuotą želdinių atkuriamosios vertės kompensaciją.

Aptariamo ŽĮ 13 straipsnio 2 dalyje reglamentuojami atvejai, kai saugotinus želdinius galima kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti be leidimo ar sprendimo. Vienas tokių atvejų detalizuojamas, nurodant kai šiuos darbus reikia atlikti nedelsiant – dėl gamtinio, eismo ar kito įvykio pakitus saugotinių želdinių būklei, kai dėl to jie kelia pavojų gyventojams, jų turtui, statiniams ar eismo saugumui.

ŽĮ 13 straipsnio 5 dalyje nurodoma, kad privačios žemės sklypo savininkas, valdytojas ar naudotojas, ketinantis kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius, savivaldybės vykdomajai institucijai pateikia prašymą dėl leidimo išdavimo. Savivaldybės vykdomoji institucija, gavusi tinkamai užpildytą prašymą, per 20 darbo dienų nuo jo gavimo dienos patikrina, ar numatomas saugotinių želdinių kirtimas, kitoks pašalinimas iš augimo vietos ar intensyvus genėjimas neprieštarauja savivaldybės strateginiams plėtros ir veiklos planams, savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentams, ir privačios žemės sklypo savininkui išduoda leidimą, kuriame nurodo želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos dydį, arba, nustatę, kad numatomas saugotinių želdinių kirtimas, kitoks pašalinimas iš augimo vietos ar intensyvus genėjimas prieštarauja savivaldybės strateginiams plėtros ir veiklos planams, savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentams, motyvuotai atsisako jį išduoti ir apie priimtą sprendimą raštu informuoja privačios žemės sklypo savininką.

Vilniaus savivaldybės teritorijoje ne miško žemėje esančių želdynų ir želdinių apsauga, tvarkymą, priežiūrą, fizinių ir juridinių asmenų teises ir pareigas tvarkant ir prižiūrint želdynus ir želdinius nustato Vilniaus savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisyklės, patvirtintos Savivaldybės tarybos 2016 m. gegužės 11 d. sprendimu Nr. 1-446 „Dėl Vilniaus savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisyklių tvirtinimo“ (toliau – Taisyklės, aktuali Taisyklių redakcija, patvirtinta 2021 m. spalio 27 d. sprendimu Nr. 1-1211). Šių Taisyklių 51 punkte nustatyta, kad saugotinus želdinius kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti galima tik turint Savivaldybės administracijos direktoriaus ir (ar) jo įgalioto Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo pagal Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintą Saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo leidimų išdavimo ir prašymų dėl želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos dydžio perskaičiavimo nagrinėjimo ir sumokėtos želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos gražinimo tvarkos aprašą išduotą leidimą kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius ar vadovaujantis galiojančiu Savivaldybės administracijos direktoriaus ir (ar) jo įgalioto Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo sprendimu dėl saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo.

Saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo leidimų išdavimo, prašymų dėl želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos dydžio perskaičiavimo nagrinėjimo, sumokėtos želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos grąžinimo tvarką nustato Tvarkos aprašas. Vadovaujantis Tvarkos aprašo 3 punktu, saugotinus želdinius kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti galima tik turint Savivaldybės administracijos direktoriaus ir (ar) jo įgalioto Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo išduotą leidimą kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius (toliau – Leidimas), išduotą pagal Tvarkos aprašo 2 priede nustatytą formą ar vadovaujantis galiojančiu Administracijos direktoriaus ir (ar) jo įgalioto Administracijos direktoriaus pavaduotojo sprendimu dėl saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo (toliau – Sprendimas) ir sumokėjus Savivaldybės administracijos direktoriaus ir (ar) jo įgalioto Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo pagal aplinkos ministro tvirtinamus Želdinių atkuriamosios vertės įkainius apskaičiuotą želdinių atkuriamosios vertės kompensaciją. Asmuo, prašantis išduoti Leidimą privačiame sklype, kai nevykdomi statybos darbai pateikia Želdynų tvarkymo poskyriui nustatytos formos (Tvarkos aprašo 1 priedas) prašymą (toliau – Prašymas) (Tvarkos aprašo 6 punktas). Vadovaujantis Tvarkos aprašo 13 punktu, Tvarkos aprašo nustatyta tvarka ir terminais išnagrinėjus Prašymus ir nustačius, kad numatomas saugotinių želdinių kirtimas, kitoks pašalinimas iš augimo vietos ar intensyvus genėjimas prieštarauja Savivaldybės strateginiams plėtros ir veiklos planams, Savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentams, asmenys apie atsisakymą išduoti Leidimą informuojami Savivaldybės administracijos direktoriaus ir (ar) jo įgalioto Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo raštu, nurodant motyvus. Šiame punkte nurodyto rašto projektą rengia ir Savivaldybės administracijos direktoriui ir (ar) jo įgaliotam Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojui pasirašyti teikia Savivaldybės administracijos Miesto tvarkymo ir aplinkos apsaugos skyriaus Aplinkos apsaugos ir želdinių tvarkymo poskyris.

Nagrinėjamu atveju, sprendžiant dėl pareiškėjo skundžiamo atsakovės priimto Rašto teisėtumo, vertinama, kad atsakovė, nagrinėdama pareiškėjo prašymą, visų pirma, turėjo pareigą vadovautis VAĮ nuostatomis, reglamentuojančiomis asmenų prašymų nagrinėjimą.

Šiuo aspektu pažymima, kad VAĮ 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog asmenų prašymus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. Vadovaujantis Prašymų nagrinėjimo taisyklių 35 punktu, prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Šių taisyklių 45 punkte nurodoma, jog į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį. Pagal aptariamą Prašymų nagrinėjimo taisyklių 45.1 papunkčio nuostatą, į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti.

Nagrinėjamu atveju, atsakovė, išnagrinėjusi pareiškėjo prašymą, priimtu Raštu, kuris laikomas administraciniu sprendimu, atsisakė išduoti leidimą pareiškėjo prašyme nurodytiems medžiams nukirsti.

VAĮ 10 straipsnyje reglamentuojami reikalavimai administracinių sprendimų priėmimui bei jų turiniui. VAĮ 10 straipsnio 5 dalis numato, kad administraciniame sprendime, be kita ko, turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (5 punktas), administracinio sprendimo motyvai (6 punktas).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, aiškindamas VAĮ 8 straipsnio 1 dalies nuostatas (redakcija, galiojusi iki 2020 m. lapkričio 1 d., kurią iš esmės atitinka ginčui aktualiu laikotarpiu galiojanti VAĮ 10 str. 5 d. 5–6 p. nuostatos) yra ne kartą pažymėjęs, kad individualiame administraciniame akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus. VAĮ keliamų administraciniam aktui reikalavimų nepaisymas ir konkrečių teisės normų nesusiejimas su objektyviais duomenimis (faktais) pripažintinas esminiu trūkumu, kai toks pažeidimas ne tik paneigia asmens teisę žinoti teisei priešingos veikos ribas, riboja teises į teisminę gynybą, bet ir ginčui

persikėlus į teismą atima galimybę pastarajam suprasti bei apsibrėžti bylos nagrinėjimo apimtį, o kartu visapusiškai bei objektyviai išnagrinėti ginčą (pvz., *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2022 m. balandžio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-507-968/2022*).

Kiekviena valstybės ar savivaldybės institucija, per kurią vykdomos valstybės funkcijos, kiekvienas valstybės tarnautojas turi paisyti teisėtumo reikalavimų (*Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas*). Teisėtumo principas viešojo administravimo srityje reiškia, kad viešojo administravimo subjektų veikla tu atitikti teisės aktų reikalavimus ir kad jų priimti sprendimai būtų pagrįsti teisės normomis (pvz., *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. gegužės 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A²⁶¹-706/2014*). Pareiga vykdant viešojo administravimo veiklą laikytis teisėtumo principo apima tiek reikalavimą priimti administracinį sprendimą, kuris atitiktų tam teisiniam santykiui taikytiną konkrečią teisės normą (turinio požiūriu sprendimas turi būti pagrįstas tinkamu teisiniu pagrindu), tiek reikalavimą priimtame sprendime *expressis verbis* nurodyti teisinį pagrindą atitinkančią konkrečią teisės normą (pvz., *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. rugpjūčio 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-834/2013*).

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje akcentuojama, kad administracinio sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, kad būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2018 m. lapkričio 15 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1268-662/2018*). Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo (pvz., *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. lapkričio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-2124/2013*, *2014 m. gruodžio 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁸²²-1440/2014*, *2018 m. lapkričio 15 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1268-662/2018*).

Vadovaujantis prieš tai aptartomis ŽĮ 13 straipsnio 5 dalies ir Tvarkos aprašo 13 punkto nuostatomis, sprendžiama, kad Savivaldybės administracija, gavusi Prašymą, turi pareigą per 20 darbo dienų patikrinti, ar numatomas saugotinių želdinių kirtimas neprieštarauja Savivaldybės strateginiams plėtros ir veiklos planams, Savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentams, o nustačiusi, kad numatomas saugotinių želdinių kirtimas, kitoks pašalinimas iš augimo vietos ar intensyvus genėjimas prieštarauja Savivaldybės strateginiams plėtros ir veiklos planams, Savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentams, motyvuotai atsisako Leidimą išduoti ir apie priimtą sprendimą raštu informuoja privačios žemės sklypo savininką.

Įvertinus skundžiamo Rašto turinio duomenis, sprendžiama, kad Savivaldybės administracijos Miesto aplinkos skyrius, atsisakydamas išduoti leidimą prašyme nurodytų medžių kirtimui, visų pirma, Rašte pareiškėjui nepateikė jokio vertinimo, ar jo prašomi nukirsti medžiai pagal kartu su prašymu pateiktame plane nurodytą jų augimo vietos žymėjimą priskirtini saugotiniams želdiniams vadovaujantis Nutarimu dėl kriterijų patvirtinimo ir Savivaldybės tarybos Sprendimu dėl saugotinių želdinių, įskaitant ir tai, pagal kokius konkrečiai šiame nutarime ir sprendime reglamentuojamus kriterijus prašomi nukirsti medžiai yra priskiriami saugotiniams želdiniams. Vien tai, jog atsakovė skundžiamame Rašte pateikė nuorodą į Nutarimą dėl kriterijų patvirtinimo, savaime nereiškia, kad nagrinėjamu atveju atsakovė sistemiškai vertino pareiškėjo prašyme nurodytus faktinius duomenis, juos siedama su konkrečiomis teisės aktų nuostatomis. Tokio vertinimo atlikimą patvirtinančių motyvų skundžiamame Rašte atsakovė nenurodė.

Vadovaujantis aptartu teisiniu reglamentavimu, atsisakymo išduoti leidimą atveju, atsakovė taip pat nenurodė, kaip numatomas saugotinių želdinių kirtimas iš augimo vietos prieštarauja Savivaldybės strateginiams plėtros ir veiklos planams, Savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentams. Iš skundžiamo Rašto turinio duomenų taip pat nėra aišku, kada atliktos Vilniaus miesto želdinių inventorizacijos duomenimis bei kokiais konkrečiais jos duomenimis, atsakovė sprendė bei Rašte nurodė, jog pareiškėjo prašyme nurodytoje

vietoje auga du paprastieji klevai – patenkinamos bei nepatenkinamos būklės. Rašte taip pat nėra pateikiamas apibūdinimas, ką reiškia patenkinama ir nepatenkinama želdinio būklė. Minėta, kad prašyme pareiškėjas medžių būklę apibūdino kaip keliančią pavojų, teigė, jog dendrologo apžiūros metu medžiai įvertinti kaip pūvantys iš vidaus, ką patvirtina nupjautų šakų vietose matomi išpuvimai. Vis dėlto, atsakovė, gavusi nurodyto turinio informaciją, šių duomenų faktinėje želdinių augimo vietoje nevertino bei neįžvelgė poreikio patikrinti, ar prašomi pašalinti želdiniai kelia grėsmę ne tik Vienuolynui, tačiau ir žmonių sveikatai ir gyvybei, įskaitant ir tai, ar nėra kitų aplinkybių, kurios galėtų sąlygoti prašomų nukirsti medžių pašalinimui. Nagrinėjant bylą, taip pat nenustatyta, kad atsakovė, nagrinėdama pareiškėjo prašymą, būtų prašiusi patikslinti prašyme nurodytus duomenis bei pateikti juos patvirtinančius rašytinius ir (ar) vaizdinius įrodymus. Poreikį pašalinti pareiškėjo prašomus želdinius vertindama tik nedetalizuotos Vilniaus miesto želdinių inventORIZACIJOS duomenimis, atsakovė Rašte nenurodė jokių teisinių pagrindų, t. y. jokių konkrečių teisės aktų bei jų nuostatų, kuriomis vadovaudamasi padarė išvadą, kad kirtimas šiems medžiams nerekomenduojamas, įskaitant ir tai, jog nepatenkinamos būklės klevui rekomenduojamas lajos redukcinis genėjimas bei lajos tvirtinimas, o patenkinamos būklės klevui – tvarkymo poreikis ir būdas nenustatytas. Rašte pareiškėjui pateiktas siūlymas kreiptis į kvalifikuotus arboristus dėl medžių įvertinimo bei arboristinės išvados pateikimo, tokio siūlymo pateikimo taip pat nepagrindžiant jokių teisės aktų nuostatomis.

Pažymėtina ir tai, jog, nors pareiškėjui inicijavus ikiteisminį administracinį procesą dėl atsakovės priimto administracinio sprendimo teisėtumo ikiteisimine tvarka administracinius ginčus nagrinėjančioje institucijoje, atsakovė išdėstė tam tikrus skundžiamo teisės akto motyvus atsiliepime, vis dėlto tokių motyvų nurodymas procesiniame dokumente nepapildo bei nepagrindžia skundžiamo Rašto turinio duomenų. Tokia išvada daroma, atsižvelgiant į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teikiamus išaiškinimus, jog individualaus administracinio akto motyvai turi būti nurodyti priimtame administraciniame akte, o kilus ginčui teisme, skundžiamo akto priėmimo motyvų nurodymas teismo proceso metu (jei jie nebuvo nurodyti) ar papildymas naujais motyvais negali būti vertinamas ir neturi įtakos nemotyvuoto sprendimo teisėtumui (*pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. balandžio 5 d. sprendimas administracineje byloje Nr. eA-2804-146/2016*).

Vadovaujantis aptarta Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika, taip pat įvertinus šio administracinio ginčo nagrinėjimo metu nustatytas faktines aplinkybes bei teisinį reglamentavimą, daroma išvada, kad pareiškėjo skundžiamas Savivaldybės administracijos Raštas neatitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose administraciniam sprendimui nustatytų reikalavimų, todėl yra pakankamas teisinis pagrindas pareiškėjo skundžiamą administracinį sprendimą panaikinti.

Komisija taip pat atkreipia dėmesį, jog nors pareiškėjas Komisijai paduotame skunde suformuluotu reikalavimu apibrėždamas ginčo ribas siekė nuginčyti skundžiamą administracinį sprendimą, nesuformuluodamas išvestinio reikalavimo įpareigoti atsakovę išnagrinėti pareiškėjo prašymą iš naujo, vis dėlto ginčą nagrinėjanti institucija daro išvadą, kad skundžiamo akto panaikinimas savaime reiškia, jog konkrečiu atveju atkuriami buvusi iki ginčijamo teisės akto priėmimo padėties, tai yra atkuriamos pažeistos pareiškėjo teisės ar teisėti interesai. Nagrinėjamu atveju tai reiškia, kad Komisijos priimtam sprendimui įsisteisėjus, atsakovei kyla pareiga iš naujo išnagrinėti pareiškėjo 2024 m. rugsėjo 25 d. prašymą, vadovaujantis teisės aktuose nustatyta tvarka ir terminais.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 19 straipsniu, 20 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo Pamokslininkų Ordino (Dominikonų) Vilniaus Šv. Apaštalų Pilypo ir Jokūbo Vienuolyno skundą tenkinti.

Panaikinti atsakovės Vilniaus miesto savivaldybės administracijos 2024 m. spalio 29 d. raštą Nr. A51-157340/24(3.3.2.26E-MAS) „Dėl želdinių tvarkymo“.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo jo priėmimo gali būti skundžiamas Regionų

administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Vesta Šliogerytė

Komisijos nariai

Remigijus Kalašnykas

Sigita Šimbelytė